

ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА И СТРУЧНА СЛУЖБА КРУШЕВАЦ

37000 Крушевац, Чолак Антина 41, тел: 037 427 811 факс: 037 421 912 e-mail: kontakt@poljostanica.com

БРОЈ 8

БИЛТЕН

АВГУСТ 2020

САДРЖАЈ

1.	Актуелна заштита винове лозе- <i>Сандра Милетаковић, дипл.инж</i>	3
2.	Наводњавање парадајза – <i>Сњежана Вујиновић, дипл.инж.</i>	3
3.	Хранљива и употребна вредност плодова купине – , <i>Драгана Андрејић, спец.струк.инж</i>	4
4.	Подстицаји за сеоски туризам-Мера 7 ИПАРД – <i>Зоран Старицац АЕ , дипл.инж</i>	5
5.	Биолошки циклус код биљака – <i>Немања Константиновић, дипл.инж</i>	6
6.	Нега јагодњака након садње – <i>Момир Недић, дипл.инж</i>	6
7.	Доминантне цене воћа и поврћа (кванташке пијаце).....	8
8.	Доминантне цене живе стоке (сточне пијаце).....	8

АКТУЕЛНА ЗАШТИТА ВИНОВЕ ЛОЗЕ

У августу треба наставити са заштитом винове лозе против проузроковача **ПЛАМЕЊАЧЕ**, **ПЕПЕЛНИЦЕ** и **СИВЕ ТРУЛЕЖИ ГРОЖЂА**.

- Против проузроковача **ПЛАМЕЊАЧЕ** применити један од следећих фунгицида :**Fungohem, Everest, Funguran-OH , Cuprozin 35 WP, Bakarni oksihlorid 50** и други.
- Против проузроковача **ПЕПЕЛНИЦЕ** применити један од следећих фунгицида: **Topas, Systhane 12 E** и други.
- За сузбијање **СИВЕ ТРУЛЕЖИ ГРОЖЂА** додати неки од следећих фунгицида: **Dional, Dionis, Pehar, Mythos**, и други.

НАПОМЕНА: Приликом припреме течности за прскање треба водити рачуна о могућностима мешања препарата (компатибилност), па је зато обавезно да се прочита упутство о примени препарата које је дао произвођач.

Виноградарима се препоручује да поштују каренцу напред наведених препарата, нарочито код раних сората винове лозе.

ОПШТА НАПОМЕНА: приликом припремања препарата за прскање и за време прскања, придржавати се препорука о примени препарата, као и мера предострожности уз обавезно коришћење потпуне заштитне опреме.

Сандра Милетаковић, дипл.инж.

МЕЛИОРАЦИЈЕ

НАВОДЊАВАЊЕ ПАРАДАЈЗА

Парадајз има добро развијен коренов систем који у земљиштима добрих физичких својстава може достићи дубину и до 150 цм. Највеће количине воде троши из зоне активне ризосфере, дубине 50-70 цм. Иако развијен, корен је релативно слабе усисне моћи, и зато захтева повишену влажност земљишта. Водни стрес највише умањује приносе у фазама укорјењавања расада, цветању и у фази интензивног пораста плодова.

С обзиром да се парадајз гаји из расада, посебно је осетљив на обилну влажност земљишта, јер се тада у условима превелике влажности земљишта добијају издужене и нежне биљке. Парадајз има нешто скромније захтеве за водом у односу на производњу расада других врста поврћа. За расад парадајза, специфично је да се може успешно примењивати заливни режим према спољашњим променама на биљкама, односно када лишће добије тамно зелену боју.

Највећи принос парадајза за салату постиже се честим заливањима са малим количинама воде, док се у производњи парадајза за индустријску прераду и механизовану бербу, примењују обилна и ређа заливања, а последње заливање обавља се знатно пре бербе. Према недостатку лако приступачне

воде у земљишту парадајз је најосетљивији за време и непосредно после расађивања, у време цветања (проузрокује опадање цветова) и у време образовања плодова. Сувишним наводњавањем у периоду цветања, повећава се опадање цветова и смањује земање плодова. Прекомерни вегетативни пораст биљака и одлагање сазревања.

Прво заливање се обавља заједно са расађивањем, друго после 3-5 дана приликом попуњавања празних места. После расађивања не би требало заливати 10-15 дана како би се омогућило што боље укорјењавање биљака. Вегетациона заливања су по турнусима у модифицираном облику. До појаве првих плодова заливање се обавља 8-12 дана, а касније сваких 5-10 дана. Код сората са вишестратном бербом у периоду бербе плодова, заливање се обавља по потреби после сваке бербе. У фази формирања цветних земака после расађивања до појаве првих плодова пожељна је нижа влажност, да би се образовао што већи број цветова и плодова, а потом повишена влажност земљишта треба да обезбеди висок принос. У технолошком дозревању обилно и неправилно наводњавање као и смењивање сувих са влажним периодима треба избегавати јер поремећени ток влажности узоркује пуцање плодова, што погоршава квалитет и смањује тржишну вредност плодова. Норма заливања треба да прокваси слој од 50-70 цм у зависности од физичких својстава земљишта. Број заливања варира у зависности од количине и распореда падавина. Норме наводњавања у нашим условима углавном су 200-250 мм.

Вода која се користи за наводњавање не треба да буде хлада, јер хладана вода изазива стрес, а у периоду цветања и плодоношења може изазвати и одбацивање цветова и младих плодова. Температура воде за заливање не би требала да буде хладнија од 12 °С, док је оптимална температура воде за наводњавање парадајза око 20 °С.

Приликом избора система за наводњавање, предност треба дати систему кап по кап јер најрационалније троши воду, не долази до квашења надземног дела биљке и могућа је примена водотопивих ђубрива кроз систем.

Сњежана Вујиновић, дипл.инж.

Прехрамбена технологија

Хранљива и употребна вредност плодова купине

Плод купине је лепог, атрактивног изгледа, специфичне црне боје, складног слатко-накиселог укуса, изражене ароме. Има велику хранљиву, лековиту и заштитну вредност, која у многостави зависи од сорте, степена зрелости, родности и примењене агротехнике. Плод купине је изузетно високе биолошке вредности. Сматра се богатим извором гвожђа, калијума и витамина Ц. Свежи плодови и сок купине су одлично лаксативно средство, минералне супстанце и органске киселине регулишу рН крви, побољшавају крвну слику и утичу на снижење крвног притиска. Витамини јачају отпорност организма, пектини доприносе заштити од артериосклерозе и инфаркта док целулоза утиче на побољшање варења. Плод купине има предности као храна над осталим намирницама и по томе што је мале енергетске вредности. У табели је дат просечан хемијски састав плода купине рачунато на 100 g плода:

састојак	вредност	састојак	вредност
Вода	84,5%	Витамин Ц	21mg
Укупни шећери	7,3%	Садржај К	180mg
Вредност рН	3.2	Садржај Са	40mg
Ук.киселине	1,5%	Садржај Mg	30mg
Пектин	0,4%	Садржај Fe	0,9mg
Беланчевине	1,2%	Садржај витамина В1	0,03mg
Масти	0,9%	Садржај витамина В2	0,04mg
Целулоза	4,1%		

Плодови купине су врло погодни за разне намене: за дубоко замрзавање, разне облике прераде, бојадисање других производа од воћа, за потрошњу у свежем стању и у кулинарству за справљање разних послastiца. За дубоко замрзавање су најпогоднији плодови сорти: Торнфри, Смутсен, Дароу, Јанг и др. За индустријску прераду у сокове, сирупе, компоте, џемове, слатка врло су погодни плодови самониклих врста купине и сорти: Хималаја, Бојсен, Торнфри и др. Као бојадисери производа од воћа могу се користити плодови свих сорти купине, али као најбољи показали су се плодови самоникле купине и сорте Смутсен, јер су са најинтензивније обојеним соком. Од купине се могу производити и специјална вина, сирће и други производи.

Драгана Андрејић, спец.струк.инж.

АГРОЕКОНОМИЈА

ПОДСТИЦАЈИ ЗА РАЗВОЈ СЕОСКОГ ТУРИЗМА-Мера 7 ИПАРД

Мера 7 ИПАРД подстицаја, се односи на диверзификацију пољопривредних газдинстава и развој пословања, у руралним срединама и од великог је значаја за развијање породичног бизниса. Корисници ових подстицаја могу бити:

- Регистрована пољопривредна газдинства,
- Предузетници,
- Правна лица.

Потребни услови, које потенцијални корисници морају да испуне да би успешно аплицирали за коришћење средстава:

- Власништво или сувласништво на земљишту (ако се аплицира за изградњу), или на објекту (уколико се ради о адаптацији, реконструкцији и опремању) - за физичка лица носиоца пољопривредног газдинства.
- Предузетници и правна лица могу узимати у закуп земљиште или објекте на најмање 10 година.
- Пројекат изградње, реконструкције, адаптације, затим дозвола за изградњу и употребна дозвола по завршетку инвестиције, као и категоризација објекта. Уколико је предмет инвестиције опремање објекат мора да има дозволу за изградњу.

Уз захтев за одобрење пројекта доставља се:

- Пословни план оправданости инвестиције (једноставни за износ до 50.000 Еур-а, сложени за износ преко 50.000 Еур-а),
- Понуде за изградњу, адаптацију, реконструкцију и опремање објеката. За понуде до 10.000 Еур-а, доставља се једна а за инвестиције преко 10.000 Еур-а достављају се три понуде.
- Уговор са одабраним извођачем радова.
- Измирене обавезе према управи прихода и локалној самоуправи.

Износ подстицаја који потенцијални корисник може да оствари је 65% прихватљивих трошкова, без урачунатог ПДВ-а. Минимални износ подстицаја износи 5.000 Еур-а, максимални износ је 300.000 Еур.

Рок за подношење Захтева за одобрење пројекта је 1. октобар 2020. год. Захтеви се подносе Министарству пољопривреде, водопривреде и шумарства и то Управи за аграрна плаћања-Београд

Дипл. инж АЕ Зоран Старицац

ОРГАНСКА ПРОИЗВОДЊА

БИОЛОШКИ ЦИКЛУС КОД БИЉАКА

Производња органске материје у пољопривреди је сложен процес због великог броја чинилаца који испољавају комплексно дејство на произвођаче примарне органске материје – гајене биљке. Стварање органске материје у биљној производњи представља прву фазу у процесу кружења органске материје која се завршава њеном разградњом од микроорганизама.

У агробиоценози процес кружења органске материје је поремећен тиме, што се део биљних продуката (пољопривредни процес) односи изван места где су произведени, јер се они користе за потребе човека.

У системима одрживе пољопривреде стварање органске материје није ограничено само приносом гајених биљака, него се у ширем контексту посматра реализација биолошког потенцијала – продукција свих чланова агроекосистема. За све одрживе системе биљне производње је карактеристично да економски параметри нису једино мерило успешности гајења биљака, него се инсистира и на очувању и унапређењу производног капацитета агроекосистема. У складу са тим одржива пољопривреда се односи на све оне начине производње који покушавају да у дужем временском периоду обезбеде жељени ниво приноса коришћењем еколошких прихватљивих метода гајења биљака. Одржива пољопривредна производња мора да се заснива на процесима саморегулације који постоје у екосистему, а тежња за непрестаним повећањем приноса треба да буде усмерена ка оптимализацији пољопривредног система, као целине.

Стварање органске материје у агроекосистемима условљено је присуством следећих фактора:

- Географски положај
- Производни простор
- Време производње
- Продуктивна способност биљака
- Технологија производње

Дипл.инж.Немања Константиновић

ВОЂАРСТВО

НЕГА ЈАГОДЊАКА НАКОН САДЊЕ

У тек заснованим јагодњацима треба бокоре очистити од цвасти, столона и евентуално оштећених листова. Ова мера је неопходна да би се бокори адекватно припремили за период мировања и пуну родност у наредној вегетацији. Поменуте мере треба пажљиво одрадити оштрим ножем или маказама пазећи да се главни бокор не оштети. Цвасти се могу уклањати кидањем али уз придржавање цветне дршке да не би дошло до чупања кореновог система из земљишта. Мере уклањања цвасти и столона треба спроводити све до краја вегетационог периода. Веома важно је извршити попуну празних места у засаду. Попуна се може обавити садњом нових живића или довођењем и причвршћивањем столона суседних биљака.

Након садње јагоде нарочита пажња се мора посветити адекватном наводњавању и прихрањивању засада. Како јагода има релативно плитак коренов систем, наводњавања требају бити честа са мањим заливним нормама. Стање влажност земљишта у зони кореновог система се мора редовно проверавати јер се недостатак воде у топлим летњим данима може негативно

одразити на пријем и развој младих биљака. Како недостатак, тако и вишак воде нарочито на земљиштима тежег механичког састава може имати погубан утицај на преживљавање посађених живића. Већа висина банка (гредице) у овом случају омогућава брже отицање вишка воде и боље успевање биљака.

У периоду од 7-10 дана након садње живића наводњавање се врши чистом водом јер је млад корен јагоде јако осетљив на високу концентрацију соли у земљишту, па се додавање хранива врши тек након овог периода. Евентуално се непосредно након расађивања могу применити органо-минерална и биостимулативна средства на бази хуминских, фулво киселина и морских алги, поготову на земљиштима са нижим садржајем хумуса. Након овог периода прилагођавања, прихрана јагоде се врши путем система за наводњавање уз коришћење квалитетних водотопивих ђубрива. У почетку се користе формулације са наглашеним садржајем фосфора (10:30:10 и сл.) ради бољег укорјењавања младих биљака, а касније према крају вегетације, ради боље диференцијације цветова, ђубрива са формулацијом 20:20:20. Предност дати формулацијама које у себи, поред основних елемената садрже и значајне количине микроелемената. Количина примене водотопивих ђубрива треба бити опредељена према резултатима анализе земљишта и прилагођена како особинама земљишта и захтевима сорте тако и према примењеној технологији узгоја јагоде. Треба имати на уму да јагоди више одговара чешћа примена нижих доза ђубрива поготову када се ради о примени азотних ђубрива.

Борбу против корова треба изводити искључиво ручно, пљевљењем јер је свака примена чак и селективних хербицида у овом периоду узгоја јагоде веома ризична. Пљевљење треба изводити када је земљиште умерене влажности при чему треба обратити посебну пажњу да се приликом чупања јаче развијених коровских биљака не ишчупају или оштете живићи јагоде.

Момир Недић, дипл.инж.

Поштовани пољопривредни произвођачи посетите интернет страницу

www.agroponuda.com

или нам се обратите уколико ВИ желите да понудите свој производ.

AGROPONUDA
BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

Број објављених агропонуда у јулу	51
-----------------------------------	----

